**Examenul de bacalaureat național 2015**
**Proba E. c)**
**Istorie**

**Varianta 1**

***Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocaţională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activităţi extraşcolare, pedagog şcolar; - profil teologic, toate specializările.***

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

**SUBIECTUL I** **(30 de puncte)**

Citiţi, cu atenţie, sursele de mai jos:

**A.** „Relaţiile dintre [Alexandru Ioan] Cuza şi Adunarea legislativă au fost tensionate încă de la începutul noii guvernări naţionale. [...] Cuza [...] dorea să aducă schimbări fundamentale în organizarea socială, economică şi politică a ţării. [...] Totuși, prefera să conlucreze cu moderații decât cu radicalii [...]. El nu avea încredere în radicali, din cauza activității lor revoluționare secrete din trecut și a intenției lor declarate de democratizare a sistemului politic, printre altele, prin restrângerea puterii domnitorului. [...] Cuza a fost nemulțumit de propria incapacitate de a face ca programul său să fie acceptat de adunare, în special privind reforma electorală și noua lege agrară. Evenimentele au atins punctul culminant în 1864. Nemulţumit de tendinţele manifestate de guvernul parlamentar, Cuza a dizolvat adunarea la 2/14 mai 1864. Pentru a-şi consolida poziţia, Cuza a promulgat o nouă lege electorală şi o nouă Constituţie (*Statut*). [...] *Statutul* reflecta [...] nemulţumirea lui Cuza faţă de adunările reprezentative, ducând astfel la schimbarea fundamentală a relaţiei între ramura executivă şi cea legislativă [...]. Noua constituţie [...] îi garanta [domnitorului] puteri cum ar fi dreptul unic de a iniţia o lege şi dreptul suprem de veto asupra proiectelor de lege adoptate de adunare."

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ş.Papacostea, P.Teodor*, Istoria României*)

**B.** „Sultanul l-a recunoscut pe Carol drept prinț ereditar în octombrie 1866, dar, în mod nerealist, și-a menținut ideea că Principatele Unite vor trebui să rămână parte integrantă a Imperiului Otoman.

Între timp, în aprilie, guvernul provizoriu organizase alegeri pentru o nouă Cameră a deputaților. Servind ca Adunare Constituantă, aceasta și-a propus drept primă îndatorire să elaboreze și să aprobe noua Constituție. După dezbateri aprinse [...] la 29 iunie/11 iulie 1866 Adunarea a adoptat în mod unanim Constituţia, iar Carol I a promulgat-o a doua zi. [...] Ea [...] crea condiţiile pentru alegerea unui guvern reprezentativ, prevedea responsabilitatea miniştrilor pentru acţiunile lor şi întărea principiul separării puterilor. De asemenea, stabilea în detaliu drepturile şi libertăţile cetăţenilor. [...] Sistemul parlamentar instituit în 1866 s-a caracterizat [...] prin rolul preponderent al Legislativului. Acesta a devenit aproape partener egal cu domnitorul în elaborarea legilor şi a dobândit dreptul de a pune întrebări miniştrilor cu privire la linia politică urmată şi abuzurile puterii. [...] Totuşi, domnitorul deţinea o autoritate considerabilă.[...] El păstra un rol decisiv în procesul legislativ. Putea înainta Parlamentului propriile sale proiecte de legi şi avea dreptul de a se opune prin veto, acţiune ce nu putea fi contracarată de Adunarea legislativă."

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ş.Papacostea, P.Teodor*, Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Numiţi „constituția" precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizaţi, din sursa **B**, o informație referitoare la Imperiul Otoman. **2 puncte**
3. Menţionaţi două drepturi ale domnitorului în domeniul legislativ, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieţi, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susţine că prin constituție se consolidează principiul separării puterilor în stat. **3 puncte**
5. Scrieţi o relaţie cauză-efect stabilită între două informaţii selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informaţii (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentaţi două proiecte politice din prima jumătate a secolului al XIX-lea care au contribuit la formarea statului român modern. **6 puncte**
7. Menţionaţi o asemănare între două acțiuni desfășurate de România, în relațiile internaționale din secolul al XIX-lea. **4 puncte**

**SUBIECTUL al II-lea** **(30 de puncte)**

Citiţi, cu atenţie, sursa de mai jos:

„Şi în primii ani de la preluarea puterii, până la eliminarea vechii gărzi a lui Gheorghiu-Dej, Ceauşescu continuă să îmbunătăţească climatul de destindere moştenit, atât pe plan intern, cât şi extern. [...] Planificarea economică acordă o mai mare atenţie industriei uşoare şi agriculturii, iar produsele acestora sunt mai curând rezervate consumului intern decât exportului. [...] Relativul progres economic era însoțit de o timidă, dar reală destindere internă.

La aceasta se adaugă deschiderea externă. În perioada 1965-1975, România e vizitată de preşedinţii americani Richard Nixon şi Gerald Ford, de preşedintele Franţei, Charles de Gaulle, care aduc cu ei bunăvoinţa Occidentului [...]. În 1967 Bucureştiul, contrar indicaţiilor Moscovei, stabileşte relaţii diplomatice cu Bonnul [...]. În acelaşi timp, şi tot împotriva cuvântului de ordine venit de la Moscova, menţine relaţiile diplomatice cu Israelul şi după Războiul de şase zile din 1967. [...] Refuzul de a participa la manevrele militare ale Pactului de la Varşovia este consecvent manifestat. [...] Fără consultarea Aliaților săi din Pactul de la Varşovia, România îşi reduce efectivele militare de la 240 000 la 200 000. [...] La reuniunea Comitetului Politic Consultativ al Pactului de la Varşovia de la Bucureşti din iulie 1966 delegaţia sovietică nu reuşeşte să impună o reorganizare instituţională a Pactului de la Varşovia, care să-i dea acestuia un comandament mai eficace, din cauza opoziţiei României. [...] În aprilie 1967, PCR [Partidul Comunist Român] nu trimite reprezentanți la Conferința partidelor comuniste ținută la Karlovy Vary. [...] În schimb, la mijlocul lunii august 1968 Ceaușescu se duce la Praga și semnează tratatul româno-cehoslovac de amiciție și asistență reciprocă."

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeţi la următoarele cerinţe:

**1.** Numiţi un conducător politic precizat în sursa dată. **2 puncte**

**2.** Precizaţi secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**

**3.** Menţionaţi formațiunea politică și organizația politico-militară, la care se referă sursa dată. **6 puncte**

**4.** Menţionaţi, din sursa dată, două informaţii referitoare la situaţia economică din România. **6 puncte**

**5.** Formulaţi, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la politica externă a României, susţinându-l cu două informaţii selectate din sursă. **10 puncte**

**6.** Argumentaţi, printr-un fapt istoric relevant, afirmaţia conform căreia în România sunt utilizate practici politice totalitare, în perioada stalinismului. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea şi concluzia.) **4 puncte**

**SUBIECTUL al III-lea** **(30 de puncte)**

Elaboraţi, în aproximativ două pagini, un eseu despre stat și politică în spațiul românesc, în Evul Mediu și la începuturile modernității, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale din spațiul românesc din secolele al IX-lea – al XI-lea;
- menţionarea a două caracteristici ale unei autonomii locale din spațiul românesc, în secolele al XIII-lea – al XIV-lea;
- menționarea a două instituții centrale din spațiul românesc și prezentarea unei acțiuni militare la care participă reprezentantul uneia dintre acestea în secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea reprezentantului unei instituții centrale din spațiul românesc în relațiile internaționale din secolele al XVI-lea – al XVIII-lea şi susţinerea acestuia printr-un argument istoric.

**Notă!** Se punctează şi utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, evidenţierea **relaţiei cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice şi **încadrarea** eseului în limita de spaţiu precizată.

**Examenul de bacalaureat național 2015**
**Proba E. c)**
**Istorie**

## BAREM DE EVALUARE ŞI DE NOTARE

**Varianta 1**

***Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocaţională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activităţi extraşcolare, pedagog şcolar; - profil teologic, toate specializările.***

- **Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerinţelor.**
- **Nu se acordă fracţiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărţirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.**

**SUBIECTUL I** **(30 de puncte)**

1. **2 puncte** pentru numirea „constituției” precizate în sursa **A**
2. **2 puncte** pentru precizarea, din sursa **B**, a oricărei informații referitoare la Imperiul Otoman
3. **câte 3 puncte** pentru menţionarea oricăror două drepturi ale domnitorului în domeniul legislativ, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B** **(3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea, pe foaia de examen, a literei **B**, corespunzătoare sursei care susţine că prin constituție se consolidează principiul separării puterilor în stat
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relaţii cauză-efect stabilite între două informaţii selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informaţii (*cauză*, respectiv *efect*)
6. **câte 1 punct** pentru menţionarea oricăror două proiecte politice din prima jumătate a secolului al XIX-lea care au contribuit la formarea statului român modern **(1px2=2p)**
   **câte 2 puncte** pentru prezentarea fiecăruia dintre proiectele politice menţionate **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menţionarea oricărei asemănări între două acțiuni desfășurate de România, în relațiile internaționale din secolul al XIX-lea

**SUBIECTUL al II – lea** **(30 de puncte)**

1. **2 puncte** pentru numirea oricărui conducător politic precizat în sursa dată
2. **2 puncte** pentru precizarea secolului la care se referă sursa dată
3. **câte 3 puncte** pentru menţionarea formațiunii politice și a organizației politico-militare, la care se referă sursa dată **(3px2=6p)**
4. **câte 3 puncte** pentru menţionarea, din sursa dată, a oricăror două informaţii referitoare la situaţia economică din România **(3px2=6p)**
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la politica externă a României
   **câte 3 puncte** pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informaţii care susţin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmaţiei date prin prezentarea oricărui fapt istoric relevant și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) şi concluzia (*aşadar, ca urmare* etc.)

**SUBIECTUL al III – lea** **(30 de puncte)**

**Informaţia istorică – 24 de puncte distribuite astfel:**

- **2 puncte** pentru precizarea oricărei autonomii locale din spațiul românesc din secolele al IX-lea – al XI-lea
- **câte 3 puncte** pentru menţionarea oricăror două caracteristici ale unei autonomii locale din spațiul românesc, în secolele al XIII-lea – al XIV-lea **(3px2=6p)**
- **câte 3 puncte** pentru menţionarea oricăror două instituții centrale din spațiul românesc **(3px2=6p)**

**2 puncte** pentru menţionarea oricărei acțiuni militare la care participă reprezentantul uneia dintre instituțiile centrale în secolul al XV-lea

**3 puncte** pentru prezentarea acțiunii militare menţionate, prin evidenţierea relaţiei istorice de cauzalitate şi utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici

1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la acțiunea militară menţionată

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la implicarea reprezentantului unei instituții centrale din spațiul românesc în relațiile internaționale din secolele al XVI-lea - al XVIII-lea

**4 puncte** pentru susținerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) şi concluzia (*aşadar, ca urmare* etc.)

**Ordonarea şi exprimarea ideilor menţionate – 6 puncte distribuite astfel:**

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat

  1 punct pentru utilizarea parţială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice

  1 punct pentru respectarea parţială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spaţiu**